

Insamen van de pen.

Verontveste, Ende Verfaene, Rome, onse
lieue besunders,

Wij seyn den A. Hierinn' ghesloten tubetgedructe
Exemplaren vanden placcaete, + welck sijne Ma^t
heest doen emaneren den xxijⁿ Maertij, opt stuck
vant recht vant Incomen, der peerden, ons toegesonden
bij sijne Excellentie den Marquis van Castel
Rodrigo Licutenant Gual totten Souuerainente
vande Nederlanden ende van Bourgondij et c^{te} mit
sijne brieuen vanden 27ⁿ Aprilis bijde lesleden,
Verordnende ende beuelende in naeme ende van
vogen sijne Hoors^t. Co^l. Ma^t. als hertoch van Sclro
et c^{te} + voors^t. placcaet terstont ende sonder vertrach
te doen publiceren ende vercondigen, daer ende also dat
bevoor^t, oedat een geder darwaer, kennis mach hebben,
ende hem daernaer reguleren, oede veenij, daer nu
begrepen; Diermede A. J. Schuts vanden Kmoet
genden beuelende, Tot Hiermond den 27ⁿ Maerij
1646,

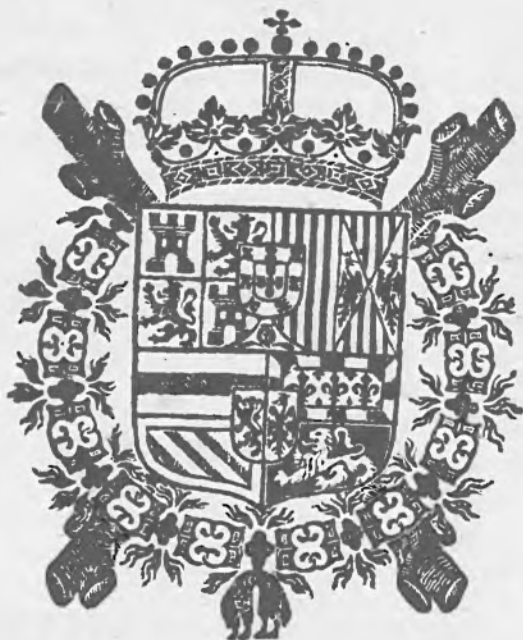
Stadthouder, Cancellier ende
Raeden van sijne Co^l. Ma^t. Onders
Vorstendomb Sclro et c^{te}.

Verordening vande selvo

W. Matroos
J. J.

ORDONNANTIE
ENDE REGLEMENT
ONS HEEREN DES CONINCX

nopende het recht op het innecommen bande Peerden.

TOT BRVSSSEL;

*By Huybrecht Anthon Velpius, Boeck-drucker banden Houe/
woonende inden guldene Arent by t'Hoff 1646.*

DIESE HILPES byder gratie Godts/Coninck van
Castilien / van Leon / van Arragon / van bey-
de de Sicilien / van Hierusalem / van Portu-
gal / van Nabarre / van Grenade / van Colo-
den / van Valentien / van Galicien / van de
Maillozken / van Sevilien / van Sardinien/
van Cozdube / van Cozspcke / van Hurcie / van Jaen / van de
Algarben / van Algesire / van Gibraltar / van de Eylanden
van Canarien / van Indien / soo Orientale als Occidentale/
van de Eylanden ende vaste Landen der Zee Occene/ Erzher-
toge van Oostenryck / Hertoghe van Bourgondien / van Lo-
thryck / van Brabant / van Limbourg / van Luxembourg/
van Selre / ende van Milanen / Graue van Habsbourg / van
Vlenderen / van Arthois / van Burgondien Palgraue / van
Chinol / van Henegouwe / van Holland / van Zeelant / van Fla-
men / ende van Zurphen / Prince van Swaue Marckgraue des
heplichs Ryckx van Roome / Heere van Vriessant / van Sa-
ling / van Mechelen van de Stadt / Steden ende Landen van
Wrecht / Overrysel ende Groeninghe / ende Dominateur in
Asie ende Africken. Allen den ghene die dese teghenwoordighe
sullen sien saluyt. Alsoo door eenighe goede considerazien hier
vozens goet ghebonden hadde gewest toe te laeten dat van de
Prouincien van Gelderland / Holland / Vriessant / ende andere
onse vanden / men soude moghen brenghen in de Landen van
onse ghehoorzamheyt / Heerden / Herrien / ende Deulens / mits
daer voore betaelende eenighe redelijcke bekentenisse in handen
vande Collecteuren ofte Pachters / daer toe gheordon-
neert op sekere Reglementen daer op gemaect ende gepubli-
ceert. En dat wy om de commoditeyt van onse goede onderfac-
ten goedt gevonden hebben de selue permissie te continueren en
hebbende om te vooz-commen alle zwaericheden doen oversien
de voorsz. Ordonnantien ende Reglementen / ende de selue doen
stelle

stellen in behoorzelijke orde / ten meesten weluaeren ende verlichtinghe van onse voozsz. Landen ende onderfaeten / Doen te vveten, Dat wy hebben met aduis van onse seer lieue ende ghezoutwe die Hoofst-Präsident / ende luyden van onsen Secreten Raede / ende van de hoofden Tresorier general / ende gecommiteerde van onse Domeynen ende Financien / ter liberatie van onsen seer lieuen ende wel beminden Heue Don Manuel de Moura Coztereal Marcgraue van Castel Rodrigo van onsen Raede van State / Stadthouder general van het Gouvernement van onse Nederlanden ende van Burgundien etc. Ghezondneert ende gestatueert / ordonneren ende statueren / dat alle de ghene die dize daeghen naer de publicatie van dese teghenwoordige sullen doen innelkomen in onse voozsz. Landen eenige Peerden / kouwende van onse vranden Landen / hem sullen hebben te reguleren naer t'ghene hier onder geseght sal worden.

Inden iersten dat alle de ghene die vande voozsz. Provinciën sullen bzingen eenige Peerden in de Landen van onse ghehoorzsaemheyt t'zj om daer verkocht te worden oft elders te voeren ghehouden sullen zyn alsoo haest als sy aenkomen sullen wesen met hunne Peerden ende Deulens in onse voozsz. Landen / de selue te bzingen ende presenteren aen onse Collecteuren oft Pachters daer toe ghecommitteert ofte al noch te committeren in de steden daer toete declareren int eynde van dese teghenwoordige / ende aldaer betaelen het recht van licenten / op pene van te verbeuren de voozsz. Peerden ende Deulens.

II.

Welck recht is van vier guldens vooz elck Peert / ende vyff-en-twintich-stuyvers vooz elck sogh Deulen / ende twee guldens vooz Deulens egheene sogh Deulens / ende ouder zynde te betaelen by de Coep-lieden ende Facturen in handen vande voozsz.

voorsz. Collecteuren oft Pachters/de welcke ontfangen hebbende t'voorsz. recht van Licenten/ sullen gheuen aen de voorsz. Coop-
lieden ende Facteurs / een billet by hen gheteckent en gecacheteert inhondende den ontfanck van t'voorsz. recht.

III.

En sullen de Coop-lieden ende andere die de voorsz. Peerden sullen bzinghen ghehouden wesen de selue te bzinghen tot de plaetsen daer sy die sullen moeten verthoonen dooz de rechte wegghen/sonder de selue te mogghen bzinghen dooz ontwegghen ofte andere plaetsen (ten waere niet consent van de voorsz. Pachters/ ofte Collecteurs) op de selue pene van confiscatie van de voorsz. Peerden ende Deulens.

IV.

Item de voorsz. Coop-lieden ende Facteurs comende met hunne Peerden in eenige andere Steden oft passagien van onse onderdaenicheit / sullen ghehouden zyn de selue te bzinghen met het billet ende acquit van de licenten by haer betaeldt als geseyt is / by de ghene die de voorsz. Collecteurs ghecommitteert sullen hebben in alsulcke steden oft passagien al eer de selue Peerden te mogen bzinghen in de stallen oft in eenighe hupsen oft belloten plaetsen onder gelijcke pene / maer ingevalle zyn de voorsz. Commisen niet t'hups en vonden / sal genoegh wesen t'selue te adverteren ende declareren aen haere hupsgenooten / oft by faute van dperre aen haere ghebueren.

V.

En sal de voorsz. confiscatie plaetse ende effect gryppen hoe wel
de

de voorsz. contraventien ende andere hier naer vermeld niet en waeren ghedaen getweest by proprietarisen van de voorsz. **Deerden** maect by haere dienaers oft andere die de selue sullen brenghen / sonder dat de voorsz. proprietarisen haer sullen kennen excuseren dat hunne dienaers te buyten ghegaen waere hen oydere ofte bebel / ofte andersints.

VI.

Ingeballe de voorsz. **Collecteurs** ofte **Pachters** eenighe suspitie hadden / dat eenighe **Deerden** daer van recht van **Licenten** niet betaelt en soude zyn gheweest / verbozgen souden wesen in **hupsen** stallen oft andere plaetsen / sullen sy mogen met interventie vande **Officieren** / van de **steden** oft **dorpen** doen visiteren als sulcke plaetsen / ende ingeballe men daer bonde verbozgen **Deerden** / sullen die mogen aenclaen ende arresteren / ende soo verre t'selue ghebeurt waere met wete ende consent vanden **Proprietaris** vande voorsz. **hupsen** stallen oft andere plaetsen / sal hy verbeuren vooz elck **Deert** alsoo verbozghen oft verstoppt / vyff-entwintich guldens. **Ordonnerende** alle de ghene diet behooren sal haer ten effect voorsz. van **sonden** aen te openen de voorsz. **schreuen** plaetsen / op peine van te verbeuren by de ghene diet t'selue soude refuseren ofte **buyt-stellen** / hondert guldens van amende.

VII.

Ende om beter te verhoeden alle bedroggh wy verbieden / aen alle **Coop** lieden ende hunne dienaers te doen passeren eenighe **Deerden** onder pretexte dat soude wesen **Deerden** van **hups** lieden / oft andersints / ofte by nachten ende secretelijck sonder consent van de voorsz. **Collecteurs** ofte **Pachters** / ende eer het voorsz. recht betaelt waere. **Ordonneren** aen alle **hups-lieden** / **Schip**

Schippers / Doer-lieden / ende general/ock aen eenenpeghelijcken niet te helpen ofte assisteren tot het transport ofte passagie van eenighe Paerden / oft die t'ontfanghen in hunne huysen ende stallen / ten zy dat altozens haer gheblecken zy by billet ende ontfanck dat de selne Paerden behoorelijck zijn verlicent / op pene dat de gene die daer toe eenighe hulpe ofte assistentie gedaen mochten hebben sal moeten betaelen bouen de confiscatie van de vooz. Paerden de weerde van de selue vooz d'eerste reyse / ende vooz de tweede reyse bouen de vooz. weerde arbitraelijck gheskaffert te worden.

VIII.

Alle welcke vooz. Collecteurs / Nachters / hunne ghecommitteerde ende dienaers hebben wy ghenomen ende gestelt / nemen ende sullen met dese teghenwoordighe in onse protectie ende saubegarde / verbieden wel erp: sselijck eenen peghelijcken van wat qualiteit die soude moghen wesen / hen te dreyghen / hinderen / oft eenigh onghelijck te doen / met woorden oft met wercken / op pene van onse indignatie ende exemplaelijck ghesstrafte te worden aen l'pff ende goedt naer hunne verdiensten.

IX.

Verbieden oock by dese teghenwoordighe aen alle Souuerneuren / Capiteynen / benel hebbende in Steden / Forsten / ende Redouren / en aen allen anderen onse Justiciaren / Officieren ende hunne ghecommitteerde oft assistenten niet te begeren oft t'epfchen directelijck oft indirectelijck van de vooz. Coopliden oft hunne dienaers / eenige Paerden brengende / maer ordonneren haer de selue vyz te laeren passeren en sonder eenighe molestatie / midts dat zy doen blycken by billet ende recepisse van de vooz.

Col

Collecteurs ofte Pachters dat het voozsz. recht van Licenten betaelt is geweest op pene dat de gene die contrarie doende aff-geset sullen worden van hun officie ofte anderffints gestraft naer den eyfch vande saecke.

X.

Ende om te beletten de listen ende quade practycken die de Cooplieden van Peerden soude kunnen gebruycken om te frauderen de betaelinghe van t'voozsz. recht / doende de selue secretelijck innebrughen in onse voozsz. Landen / onder pretexte dat sy selfs die hebben op ghetrocken / ende op gheboet / oft wel dat die zyn komende van neutrale plaetsen / ende Prouincien / ofte wel de selue brughen van Holland / dooz de voozsz. neutraele plaetsen ende Prouincien / ende die daer houdende op den stal / oft in de wepen / om daer naer de selue vyz te doen passeren onder pretexte dat sy daer gheuallen ende opgheuoet zyn. Wy declareren ende ordonneren dat alle Peerden ende Deulens / komende in onse voozsz. Landen / t'sy van Duydes-landt / Bergh / Gulich Clebe / Cuelen / Westphalen / ende andere neutraele plaetsen / sullen ghehouden ende verobligeert zyn te betaelen het voozsz. recht van Licenten / op pene van confiscatie gheluyck als voozen / ten waerte dat de Cooplieden oft heure Facteurs ; brengende de voozsz. Peerden / by behoorelijke certificatie deden blijcken van de plaetse daer die gheballen ende opgheuoet zyn ghetweest / ende van waer sy de selue brughen / hunnen ouderdom ende hair / midtsgaeders de teekenen / inghevalle zyn eenighe particuliere hebben / ende soo verre de certificaten waeren in't Hooghduytsch sullen de Cooplieden ghehouden zyn die te doen ober-setten in de Franchoiffche tale / ende leveren aen de Collecteuren / oft hunne gecommitteerde / d'originele certificatie met het voozsz. translaet.

Welcke

XI.

Welcke certificaticien sullen moeten wesen wel pertinent / ende in goede forme / ende dien-volghende soo verbieden wy aen alle Secretarissen / Notarissen ende alle andere diet behooren sal te geuen / ofte maecten eenighe certificaticien daer den verkooper ende kooper ghetuygen sullen / van hunne eyghen Peerden ende Coopmanschappe / maer alleenlijck van neutrale loff-weerdige persoonen voorsz. bekent / ende van wien eerst den eedt affgenomen sal zyn geweest by den Officier van de plaetse / ende sullen de voorsz. certificaticien inhouden de namen / ende toe-naemen van den kooper ende vercooper / ende plaetse van hunne residentien midtsgaederz den ouderdom / haer / ende plaetse / alwaer de voorsz. Peerden gheballen ende op-gheuoer zyn geweest / op pene soo verte in eenighe vande voorsz. certificaticien / alle voorsz. qualiteyten niet geobserveert en waeren / sal het rechte betaelt moeten worden / ende sullen de Defaillanten ghehouden zyn tot de penen hier bouen begrepen. Ordonneren hen oock te houden van alle sulcke certificaticien by hen ghestipuleert / pertinent register ende daer van visie ende copie te geuen aende voorsz. Collecteurs oft Pachters tot hunnen koste / soo dickwils sy des versocht sullen worden.

XII.

Sullen de voorsz. Coopliden ende alle andere versien van sulcke certificaticien / ghehouden wesen die te presenteren aende voorsz. Collecteurs ofte Pachters / ter plaetse daer toe ghedesigneert / ende de selue te laeren in haer handen om die te mogen visiteren / ende sullen de Collecteurs oft Pachters in plaetse van de voorsz. certificaticien gheuen aende voorsz. Coopliden een billet van ontfanck van t'voorsz. recht / sonder eenighen hunnen kost om

om hen met het selue / ende hunne **Peerden** te presenteren naer-
volghende het vierde article van dese ieghenwoordige / en de com-
missen van onse andere steden / ende passagien daer die sullen pas-
seren sonder eenighe om wegghen te moghen nemen / op de penen-
by het voorsz. article gheordonneert.

XIII.

Ende oft eenighe **Coop-lieden** oft **Facteurs** brochten certifi-
catien die niet inne en hielden de voorsz. qualiteyten sullen ghe-
houden wesen alzet sy hunne **Peerden** voordr sullen moghen
leyden / het voorsz. recht te namptizeren in handen van de voorsz.
Collecteurs ofte **Pachters** / tot dat sy ghebrocht sullen hebben
andere certificaten in behoorelijcke forme / ende dat binnen den
tijt die sy met malkanderen sullen overcomen / ende als dan
sullen haer de ghenamptiseerde penningen worden geresitueert /
maer soo verre de voorsz. **Coop-lieden** in rechte wilden sustineren
hunne certificaten suffisant te wesen / sullen in allen ghevallen ge-
houden sijn het voorsz. recht te namptiseren / wel verstaende
want daer naer bevonden worde / dat de **Collecteurs** haer had-
den gheopposeert / ende de voorsz. certificaten tonrecht ghedes-
bateert / dat sy sullen ghecondemneert worden in het dobbelc.

XIV.

En om te beter t'onderhouden ende volbrenghen t'ghene bo-
uen gheseyt is / de voorsz. **Collecteurs** oft **Pachters** sullen mo-
ghen stellen haer wachten ouer al daer sy sullen bevinden te be-
hooren / ende arresteren / ende in recht trecken / allen de ghene
ghebrocht hebbende eenighe **Peerden** in onse voorsz. **Landen**
niet versien zijnde met **Licent-brief**.

Ende

XV.

Ende op dat de Cooplieden niet en doen passeren twee oft meermael hunne Peerden met eenen Licent-brieff / ghelijck soude kunnen ghebeuren / Wy ordonneren dat de voorsz. Cooplieden altijd sullen moeten hebben de voorsz. Licent-brieven by hunne Peerden / op pene van te verliezen het effect van de selve.

XVI.

Ende alsoo daer Coop-lieden zyn die om het voorsz. recht van Licenten te frauderen / deruen stellen / ende doen passeren onder haer Peerden ghedeclareert / ende verlicent / ander Peerden niet ghedeclareert noch verlicent / by nae ghelijck wesende van haer ende teekenen met de ghespecificeerde in hunne Licent-brieven die sy daer entusschen elders verkocht hebben. Wy ordonneren dat van nu voortaan alle troupen van Peerden onder de welke sulcken abusys ende bedroch ghevonden sal worden / sullen teemael gheconfisqueert wesen / al en waere oock onder de selue maer een Peert de confiscatie subject.

XVII.

Alle questien / gheschillen ende zwaericheden die sullen komen te ryssen byt saecke van de passagien van de voorsz. Peerden / sullen ghebrocht ende ghelicht worden voor de Magistraeten bant de steden oft plaetsen inde welke / oft onder de jurisdictie van de gene d'arresten ghedaen sullen zijn gheweest / ende ingeualle van appellatie voor onse Raeden / ordonnerende dat aen partpen korte expeditie van recht gedaen sal worden wel verstaende dat egeene ghearresteerde Peerden onder cautie gherelaxeert sullen worden al eer den thoon daer toe gheordonneert voleput sal wesen die wy

verstaen ghedaen te moeten worden op eenen heel coxyten termijn.
Soek wel verstaende dat indien de Coopliden bekennen hunne
ghesaiserde Peerden niet vry te wesen / sullen de selue haer mog-
ghen provisionelijck weder gegheuen worden onder suffisante en-
de reseante borghe.

XVIII.

Ende sullen de twee derden deelen van de voozsz. confiscatien/
penen / ende amenden ghelyckelijck verdeelt worden tusschen
den Officier die d'exploict sal doen / ofte de voozsz. Collecteurs
ofte Pachters gheassisteert sal hebben / tusschen de selue Pachters
ofte Collecteurs ende den aenbringer elck vooz een derden deel/
blyuende het resterende derden deel gherecurert tot onsen prof-
fite. Ordonnerende aen alle onse Justicieren ende Officieren/
die t'behooren sal des versocht zijnde by de voozsz. Collecteurs/
Pachters ofte haere Commisen haer t'assisteren / alsoo in recht
ende redenen behooren sal.

XIX.

Sonder dat de voozsz. Collecteurs oft Pachters sullen mogen
composeren van de gharresteerde oft gheconfisqueerde Peerden/
ten waere met wete van die van onse Finantien / ofte ontfanger
van onse Domeynen / ter plaetse daer de voozsz. Peerden aenghe-
laegen ofte ghearresteert sullen zyn geweest / ten waere van eene
partye van drie ofte vier Peerden / waer van wy haer consente-
ren te moghen composeren op conditie dat sy daer van sullen ad-
uerteren de voozsz. van onse Finantie / oft ontfanger voozsz. van
t. voozsz. aenlaen / ende compositie / ende daer van wel ende ge-
trouwelijck te betaelen ons voozsz. derdendeel.

Ende

XX.

Ende op dat onse Collecteurs ofte Pachters te beter mogen kalengieren de ouertreders van dese onse teghentwoordighe Ordonnantie; soo consenteren wy haer dat sy binnen den tydt van d'n jaeren naer dat eenighe faute ghecommitteert sal wesen inde betaelinghe van t'voorsz. recht van Licenten op de passagie ende innecommen van de voorsz. Perden ende Deulens / sullen moghen doen arresteren ende vervolghen de delinquanten in alle plaetsen van onse onderdaenicheyt / ende voor de Magistraeten ende Werthouderen van dien / ten welcken wy ordonneren dat aen partpen / goede ende corte Justitie gheadministreert worde.

XXI.

Item sullen den toecomenden Pachter / ofte Pachters mogen heffen / lichten / ende ontfanghen vier guldens van elck Deert / t'yn Henxt oft Herrie / vyff-en-twintich stupuers van elck sogh Deule / ende twee guldens van elck Deule / gheen sogh Deulen wesende / maer ander wesende / al consoym de Placcaeten ende Ordonnantien daer op ghepubliceert / ende ghemaect / oft al noch te publiceren / ende maecten / ende dat van de voorsz. Provincien van Holland / ende andere voorsz. ende de hellicht vande ghene commende van de neutrale Provincien.

Ontbieden voorsz ende bevelen onsen seer lieuen ende getrouwen die hooft Presidenten ende luyden van onsen Secreten ende grooten Raede / Cancellier ende luyden van onsen Raede van Brabant / Gouverneur / van Limbourg / Falckenbourg / Daelhem / ende andere onse Landen van Overmaeze / Gouverneur President ende luyden van onsen Raede van Luxembourg / Stadthouder Cancellier ende luyden van onsen Raede van Gelderland / President ende luyden van onsen Raede van Vlaenderen /

ren / Gouverneur / President ende luyden van onsen Raede van
Archois / Hoogh bailliu van Henegoutwe ende luyden van onsen
ordinaris Raede tot Bergen / Gouverneur President ende luyden
van onsen Raede tot Namen / Gouverneur van Rijsfel / Souay
ende Orchie / Basilin van Dooznick ende Dooznicksche / Sou-
verneur van Camerijck / ende Camerijcksche Preuoest le Com-
te tot Valencyn / Schoutetij van Mechelen / ende allen anderen
onsen Justicieren ende Officieren ende die van onse Vassalen/
hunne Stadthouders / ende eenen pegghepcken van hem int by-
sondere soo hem dat aengaen sal / dat sy dese onse tegenwoordighe
Ordonnantie ende Reglement / van stonden aen publiceren /
ende doen publiceren in alle plaetsen ende limiten van hunne ju-
risdictie respectibelijck voer men ghewoonelijck is vuyt-roe-
pinghen ende publicatien te doen / ende t'selue obserueren ende
onder-houden / doen obserueren ende onder-houden in alle sine
pointen ende artickelen naer sin forme / ende inhouden / by ex-
ecutie van de penen / ende amenden daer inne verhaelt die wy
willen promptelijck ende reelijck gheexecuteert te worden / niet
teghestaende alle appellatien / ende sonder prejudicie van dien
cesserende alle beletten ende weder-segghen ter contrarien. Want
ons alsoo ghelieft. Des toirconden soo hebben wy onsen Seghel
hier aen doen hanghen. Gegeuen in onse Stadt van Brussel den
24. Martij int iaer ons Heeren duysent sesse-hondert sennendeer-
tich / ende van onse Kercken het sennentwintichste. Gheparapheert
Ro. Vt. op de plaecke stont gheschreuen By den Coninck in synen
Raede onder teekent Verreyken. Ende was de voorszreuen Or-
donnantie gesegelt met den grooten Segel van sine Majesteijt in
roode wasse / vuyt hanghende in dobbelen steerte van parkement.

